

WYCHODZI RAZ
W TYGODNIU

PRZĘGLĄD KUPIECKI

ORGAN KRAKOWSKIEGO
STOWARZYSZENIA KUPCÓW

Cena abonamentu:

Abonament roczny M 100 —
 półroczny „ 50 —
 kwartalny „ 25 —
 Cena numeru pojedynczego 2 —

Ogłoszenia:

1 wiersz petiowy lub jego miejsce M 2 —

Redakcja i Administracja

KRAKÓW, ULICA GRODZKA 43

TELEFON Nr. 3267.

Godz. urzędowe Redakcji od 5—7 wieczór.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Rok II.

Kraków, dnia 15 maja 1920

Nr. 19

Waluta a życie gospodarcze.

Istotne zubożenie wszystkich państw europejskich, które brały udział w wojnie, i to państw zwyciężonych, jak i zwyciężonych, odbija się obecnie na ogólnym przesieleniu walutowym, które jest bodaj czy nie najznamienniejszą cełą dzisiejszej międzynarodowej sytuacji gospodarczej.

Jeżeli pieniądź papierowy puszczony w obieg przez Państwo Polskie, posiada dostateczną gwarancję, to pieniądź ten, a raczej akcept państwa, ma swą wartość i swoją siłę pokupną nie tylko wewnątrz kraju, lecz także zagranicą, bo wystawca akceptu, a więc Państwo, daje pełną w tym wypadku rękojną. Inaczej ma się rzecz, jeżeli wystawiciel kredytu tego nie posiada, z drugiej zaś strony bez miary puszcza w obieg pieniądź papierowy.

Wszedł wreszcie w życie (choć nie zupełnie jeszcze) długo oczekiwany pokój. Niestety! Objawia się dziś powszechne pogorszenie warunków gospodarczych, aniżeli w latach wojennych, nadzieje o nastaniu łatwiejszych warunków materialnego bytu, spotkał bolesny zawód.

Następstwa wojny w całej jaskrawości coraz bardziej się uwidaczniają.

Pierwsze miejsce zajmuje obecnie sprawa usunięcia światowej drożyzny, jest to problem najaktualniejszy, dręczący całe społeczeństwo.

Przez cały czas wojny miliony ludzi oderwanych było od pracy produkcyjnej wyrobów codziennego

użytku, produkowano natomiast w kierunku zniszczenia, co spowodowało zupełne wygłodzenie rynków towarowych. Brak towarów obniża ich podaż, rośnie natomiast cena, której spadek zależy jest od przyływu towarów i od wolnej konkurencji. Gdyby nie brakowało towarów, miałyby pieniądź wysoką zdolność kupiecką.

Niski kurs naszej waluty odbija się w skutkach swoich fatalnie na całym naszym życiu gospodarczym.

Zagadnienie obecne skupia się w tem, że kupiec ogranicza się do sprowadzenia towarów najniezbędniejszych, o ile na to pozwalają przepisy przywotowe, jest bardzo powściągliwym i okazuje mało przedsiębiorczości, z powodu czego cierpi zaopatrywanie ludności w towary, a to skutkiem hermetycznego zamknięcia się przez niedopuszczanie importu koniecznych do przemysłu krajowego surowców.

Z powodu niskiego kursu naszej waluty, handel nasz zagraniczny, importowy, jest dotychczas słabo rozwinięty i ogranicza się tylko do państw ościennych, posiadających również walutę zdeprecjonowaną, jak Czechy, Austria i Niemcy.

Tu odzywa się nieubłagana logika prawa gospodarczego.

Konieczność uruchomienia i stałego rozwoju własnego przemysłu i handlu i nadania im piętna wybitnie ekonomicznego. Rolnictwo należy doprowadzić do wymagań współczesnej kultury i techniki i w ten sposób zwiększyć na rynku naszym ilość produktów pierwszej potrzeby, co wpłynie na **zniżkę cen**

BIURO SPEDYCYJNE

ROMUALDA FELDMANA

Kraków, ul. Mikołajska L. 3. Tel. Nr. 3588.

Ekspedycja wozów zbiorowych z Wiednia do Lwowa, Warszawy i Poznania. — Reekspedycje. — Złatwianie formalności cłowych. — **Specjalność:** Konwojowanie i ubezpieczenie wysyłanych towarów. 71

Własne magazyny towarowe na kolei.

Własne zaprzęgi do rozwoju towarów.

i podniesie kurs naszej waluty, która pozostaje w ścisłym związku z kwestią drożyzny.

Nie wynika jednak z tego, że ogólna drożyzna tłumaczy się wyłącznie deprecjacją pieniądza, bynajmniej, jest ona również wyrazem dezorganizacji życia ekonomicznego, zmniejszenia sił wytwórczych, osłabienia intensywności i wydajności pracy, oraz braku wszelkiej równowagi między ogólną-swiatową produkcją, a ogólno-swiatowem zapotrzebowaniem.

Położenie dzisiejsze naszego Państwa i jego młodego organizmu przechodzi dziś wielkie trudności ekonomicznego bytu. Przy wzmoczeniu jednak wydajności naszej pracy, przez uporządkowanie finansów państwowych, uzyskanie równowagi budżetowej i powstrzymanie inflacji papierowej, możemy się spodziewać poprawienia sytuacji.

Najtęższe umysłu z dziedziny życia ekonomicznego, poprawę obecnych warunków upatrują tylko w powrocie do dawnych zdrowych zasad ekonomii politycznej i przestrzeganiu ich w przyszłości.

Ograniczenia handlu a Zrzeszenia kupieckie.

Na ogólną depresję ekonomiczną, na brak produktów, na niski stan naszej waluty i na wzrastające z dnia na dzień ceny artykułów niezbędnego zapotrzebowania stosuje się u nas systematycznie i bezwzględnie te same środki zaradcze jak reglamentację handlu i egzekutywy karną, zaciskając coraz bardziej działalność legitymowanego handlu i zagrażając kupiectwu coraz ostrzejszymi karami. — Praktyka codziennego życia wykazała jednak, że właśnie te wszystkie zakazy i nakazy polegały jeszcze bardziej pokątny handel, a wartość naszej waluty z zawrotnym pędem spadała coraz niżej. — Zakaz importu bowiem bez równoczesnego uruchomienia naszego przemysłu, wypróżnił nasze magazyny do tego stopnia, że hurtownicy stają się detalistami a detalisci nie mogą nabyć towarów u hurtownika, aby nie umrzeć z głodu, muszą szukać towarów w pokątnym handlu.

Myślą się ci wszyscy domorośli ekonomiści, którzy sądzą, że handel da się ująć w karby paragrafów. Od niezapamiętanych czasów handel wymiemy był zawsze wolnym i prąd tej wolności był tak silnym, że ilekroć próbowano prąd ten zakazami wstrzymać, szukał on sobie ujścia w podmulaniu lub okrażaniu tam, by po tem wzmógłwszy się w zawiłkach, zalać nas spaczonym, nieuczciwym i lichwiarskim handlem.

Handel jednak istnieje musi, bo leży to w naturze i kulturze człowieka, w konieczności wymiany tego, co jeden człowiek posiada, na to, co drugi nie posiada a mieć musi, lub też chciałby posiadać. To też traktowanie kupca jak człowieka szkodliwego dla państwa, odmawiać mu prawa do życia, prawa stanowienia samemu o sobie, wypominać mu robieńie majątków i potęgą w zembat całe kupiectwo, stawiając je pod kuratelę nie fałszywych czynników, jest tak dla tej części społeczeństwa, która trudni się zawodowo handlem, jak i dla całego społeczeństwa, wysoce krzywdzącem. Wszak kapitał u kupca to warunek jego pracy i tylko wielkimi kapitałami można dziś racjonalnie pracować i tylko na dobrobycie swoich obywateli państwo oprzeć się może. To też dziwnem i niezrozumiałem jest dla nas, że państwo w po-

czątkach odbudowania się nie mające prawie w żadnej dziedzinie administracyjnej dostatecznej ilości ukwalifikowanych urzędników, rozszerza coraz bardziej swą działalność na dziedziny takie, za którymi ani obecne ekonomiczne ani polityczne położenie państwa nie przemawia.

Jeżeli już godzić się mamy na sugerowaną nam konieczność państwowej kontroli nad handlem towarami pierwszej potrzeby jak i konieczność równomiernego rozdziału tychże — jakkolwiek przeciw tym koniecznościom dałoby się wiele powiedzieć — to dlaczego kontrolę tę i rozdział koniecznie wykonywać muszą ludzie nie mający pojęcia o handlu? Dlaczego od tych wszystkich działań połączonych z importem, eksportem i regulowaniem cen i t. p., usunąć kupiectwo w zupełności? Wszak kupiectwo to dawało już tylekroć dowody zrozumienia obecnych konieczności państwowych?

Już w roku 1917-ym za czasów dawnej Austrii rzucała myśl, aby kupiectwo samo stanowiło o sobie, podjęła pierwszaw Polsce nasza krakowska Izba handlowa i dzięki inicjatywie i silnemu poparciu ze strony Prezydium tejże Izby, powstało w Krakowie zrzeszenie kupców hurtowników z działu kolonialnego pod nazwą „Zjednoczenie kupców dla zakupu towarów”.

Zrzeszenie to zakreśliło sobie zaraz bardzo szerokie pole działania, którego dodatnie skutki już na początku się uwidoczniły. Zakupując towary w kraju i zagranicą, rozdzielało Zjednoczenie takowe równomiernie między członków swoich, ustanawiając równocześnie cenę sprzedaży hurtownie i częściowo i zniżając u władz nadejście towarów i ich cenę.

Każdy członek z dumą umieszczał na drzwiach swego handlu tabliczkę wskazującą konsumentowi, że handel dany pozostaje pod kontrolą Zrzeszenia kupieckiego. Zarząd Zrzeszenia członków swoich poufnie kontrolował i nie było wypadku, by towar sprowadzony przez to Zrzeszenie, był drożej sprzedawany, niż ustalonu. W ślad za tem Zrzeszeniem poszedł cały szereg innych branż.

Dopiero z powstaniem Polski wobec utworzenia Państwowego Urzędu Zakupu pierwszej potrzeby, Urzędu przywozu i wywozu, Urzędu walki z lichwą i równocześnie nagonki przeciw kupiectwu, czynności Zrzeszeń kupieckich stały się iluzorycznymi, albowiem i one objęte zostały tymi samymi zakazami wolnego handlu, jakie dziś ciążyą na całym kupiectwie.

Zło wyrządzone państwu można jeszcze naprawić, jeżeli dopuści się Zrzeszenia kupieckie do nabywania towarów i racjonalnego rozdziału tychże między kupców prowadzących legitymowany handel, pozostawiając ustanowienie każdorazowych cen sprzedaży tymże zrzeszeniom.

Przez ujęcie działalności handlowej przez samo kupiectwo, Urzędy przywozu i wywozu, Urzędy walki z lichwą i Puzappy obciążające dziś silnie budżet państwowy, staną się zbylecznymi, albowiem państwo miałoby tylko nadzór nad Zrzeszeniami, a nie nad poszczególną jednostką kupiecką.

Umożliwienie kupiectwu w kierunku ujęcia sanacji katastrofalnego stanu ekonomicznego może wydać dla całego państwa tylko wielki dodatek.

Leopold Fromowicz.

Przymusowe bezrobocie.

Jak długo obracać się będziemy w ciasnych granicach ośmio-godzinnego dnia pracy, tak długo publiczność i stan kupiecki będą bezradni wobec grożącej całemu społeczeństwu klęsce.

Przypatrzmy się bliżej jak wygląda obecnie ruch w handlach wszystkich branż.

Sklepy otwarte są w tym samym czasie, kiedy równocześnie odbywa się praca we wszystkich dziedzinach handlu i przemysłu i zakładach naukowych, a więc: fabrykach, urzędach i szkołach. Personal sklepowy, który bez względu na to opłacać trzeba, jest w tym okresie mało czynnym, bo nie ma klienteli. Jest to nawet i dla personalu nieprzyjemnem, że przez cały czas stoi z założonemi rękami, a tuż przed zamknięciem handlu dopiero każdy, czy to od pracy fizycznej, czy też umysłowej, spieszy od jednego handlu do drugiego, ażeby coś załatwić, organa zaś kontrolne czytają poprosu na taką okazję, ażeby kupca „wyspać“.

O ile jednak ktoś z klasy pracującej chce dokonać zakupu, musi się w godzinach pracy „uwalniać“, co bardzo często wywołuje przykry stosunek między pracownikiem, a pracodawcą, który poniekąd jest usprawiedliwiony, bo jeżeli pracownik w tych ograniczonych kilku godzinach będzie się często „uwalniał“, do czego zresztą jest zmuszony, to w takim razie ustawie reszta i tak już marnej wydajności pracy, co pociąga za sobą zredukowaną do minimum produkcję.

A przecież nie łatwiejszego, jak zorganizować pracę w ten sposób, aby personal nie pracował dłużej jak 8 godzin, ale na zmianę, sklepy niech będą otwarte tak długo, jak tego wymaga potrzeba. Jest to nonsens wprost zabronić komu pracować i zmuszać całe rzesze kupieckie do bezrobocia w chwili, kiedy tylko praca uratować nas może od katastrofy ekonomicznej.

Czas najwyższy, abyśmy sobie tę jedyną zdrową i racjonalną zasadę przyswoili. Niech nas cechuje praca i skrzętność, a nie próżniactwo i lenistwo.

Dziwna rzecz, że Warszawa sama sobie przebija drogę, nie przekraczając zresztą ustawy o ośmiogodzinnym dniu pracy, ale urządziła się praktycznie i dostosowuje się do potrzeb i wymagań społeczeństwa tak, że w stolicy Państwa można o każdej porze dnia dostać w handlach to, co jest koniecznem do życia ludzkiego.

A u nas? Kiedyż nastąpi uświadomienie, że zło należy raz nareszcie usunąć?

Międzynarodowe banknoty.

W celu zapobieżenia przesileniu walutowemu, szef gabinetu belgijskiego przedstawił koalicji wniosek wydania międzynarodowych biletów bankowych, które miałyby jedną wartość we wszystkich krajach.

Sekcja finansowa Ligi Narodów ma skutecznie emisję bonów, które nie byłyby puszczane w obieg publiczny, a służyłyby tylko do regulowania rachunków międzynarodowych przez pewną ilość lat, a mia nowicie aż do końca obecnego przesilenia ekonomicznego.

Przemysłowcy zagraniczni, otrzymawszy te bony

za swoje produkty, będą je mogli eskontować w bankach prywatnych, które będą je znowu mogły zrealizować w instytucie emisyjnym. Instytut ten będzie miał charakter międzynarodowego clearinghausu.

W ten sposób rozwiązanoby przesilenie walutowe bez nowego powiększenia ilości papierowych pieniędzy w poszczególnych krajach.

Z Trakowskiego Stow. Kupców.

Na zebraniu kupców, które się odbyło dnia 2-ego b. m. w sali Stowarzyszenia bardzo żywo omawiane były następujące sprawy:

P. r. Schenker złożył obszerne sprawozdanie o swoim interwiewie z ministrem handlu i przemysłu podczas jego pobytu w Kłakowie. Przedstawił postulaty jakie kupiectwo postawiło ministerstwu handlu i przemysłu. Omawiał projekt nowej ustawy o lichwie i domagał się ustanowienia Komitetu rzeczoznawców.

Minister przyznał, że tymi środkami, jakich rząd dotychczas używał, nie da się usunąć drożyzny.

P. r. Schenker domagał się zniesienia zezwoleń przywozu, a to z tego powodu, że przedmioty codziennej potrzeby sprowadzać musimy, bo ich u nas nie mamy, co się zaś tyczy towarów t. zw. luksusowych, to są one obłożone tak kolosalnem cłem w złocie, że bezwarunkowo nie opłaca się je sprowadzać.

Sprawę podatków referował p. Pfeffer. Mowca wskazał na kolosalne wymiary, mające wejść w życie. Będzie to istna gospodarka rabunkowa. Kupiectwo nekane i tak wysokiem opiatami przymusowem, jak cła i t. p. nie będzie w stanie płacić podatków tak ogromnych, jakie są w niedalekiej perspektywie (o kilkaset procent wyżej), egzystencja kupców i ich byt będzie zagrożony, dzięki dyktandniemu postępowaniu naszych władz centralnych, tu bowiem majątek całego społeczeństwa zredukowany zostanie jednym zamachem do minimum.

Bardzo żywo omawiana była sprawa projektowanego podwyższenia czynszu przez właścicieli nieruchomości, w tej sprawie zabrał głos p. Horowitz.

Mowca akcentuje apatię kupców wobec tego zamachu czynszowego, którego projekt już dojrzewa. Mowca wskazuje, że jeżeli czynsz, który dla lokali handlowych ma być specjalnie podwyższony (o kilkaset procent, podobno o 500% przyp. Red.) będzie do tego stopnia „wysrubowany“, to wielka część kupców, a zwłaszcza drobniejszych, zniwielona będzie z miejsca zamknąć swój handel, bo czynsz nałożony wyniesie w wielu wypadkach więcej niż cały dochód brutto od interesu, a chyba nie będzie żył z samej wody, która niestety również o 20% została podwyższoną. Tu występuje jaskrawy wyzysk, bo co do 20% dodatku od wody, to w najgorszym wypadku należałoby dopłacać tylko 15%, bo 5% i tak płacono i to w stosunku przedwojennym.

Mowca domaga się, ażeby, jeżeli już ma nastąpić podwyższenie czynszu, to niech wszystkich mierzą jednakową miarą, tak lokatorów prywatnych, jak i lokatorów lokali handlowych.

Dziś, gdzie kupiec drogo opłacać musi personal, wysokie podatki, urojone wprost opłaty cłowe, a je-

żeli jeszcze przyczyni się do tego właściciel realności i wyciągnie od kupca ostatni grosz jego dochodu, to kupcowi drobniejszemu wypadnie wziąć plecak na siebie i wywędrować gdzieś na „Saksy“, a skąd Państwo nabierze dochodów, skoro dopuści do tego, ażeby kupiectwo zostało zrujnowane do szczytu? Tęga i zdrowa polityka! ani słowa!

Jest to świeżo **zmyślony zamach na kupiectwo**, od którego żądają znizenia cen z jednej strony, a z drugiej różnemi sposobami obdzierają go do nitki i odmawiają mu prawa do życia, to niesłychane!

W całym świecie kulturalnym, kupiectwo doznaje poparcia tak ze strony rządu, jak i ze strony czynników prywatnych, u nas zaślepienie i wsteczność tak jednych jak i drugih, kupiectwo tylko szczykuje, zapominając o tem, że dobrobyt kupiectwa, dobrobyt handlu, to dobrobyt państwa!

Mowca zgłasza rezolucję wzywając Wydział Krakowski Stowarzyszenia Kupców do bezwzględnego przedsięwzięcia odpowiednich kroków przeciwko projektowanej lichwie mieszkaniowej i o wysłanie w tym celu deputacji do Warszawy.

Umowa polsko-gdańska.

Pomiędzy Polską, w której imieniu działał dyrektor departamentu M. S. Z., p. K. Olszowski, a wolnym miastem Gdańskiem, reprezentowanym przez p. Reginalda Towera, podpisano dnia 22 kwietnia układ tymczasowy w sprawie wzajemnych stosunków ekonomicznych.

Układ ten zawarty na przeciąg 4 miesięcy, obejmuje 4 działy: 1) paszportowy, 2) kolejowy, 3) celny i 4) pocztowy, telegraficzny i telefoniczny.

W dziale paszportowym ustalono zasadę, że na przyjazd obywateli w. m. Gdańska do Polski, i odwrotnie, obywateli Rzpl. Polskiej do Gdańska paszporty zagraniczne nie będą wymagane. Natomiast każda przyjeżdżająca osoba licząca więcej niż lat 14, winna posiadać kartę identyczności, wystawioną przez starostów lub też inne równorzędne urzędy na przeciąg 6-ciu miesięcy.

Karty te wizer specjalnej nie wymagają i mogą być prolongowane na dalsze 6 miesięcy przez władze odpowiedniego urzędu lub też dla obywateli polskich przez komisarza generalnego w Gdańsku, zaś dla obywateli gdańskich przez osobę w tym celu upoważnioną, urzędującą w Polsce. Przepisy te wchodzić w wykonanie w 7 dni po podpisaniu układu.

Odnosnie do spraw kolejowych, gwarantuje Gdańsk regularny i bez przerwy przewóz towarów z portu Gdańskiego do Polski. Po ustaleniu przez Gdańsk jaka ilość taboru kolejowego jest mu potrzebna, zostają tabor oddany będzie do użytku Polsce, na cz. is, który będzie następnie ustalony.

W dziale celnym ustalono: Obszar w. m. Gdańska oraz Rzpl. Polskiej stanowią wspólny obszar celny. Granica celna wewnętrzna zostaje zniesiona. Towary pochodzenia zagranicznego, ekspedowane z Gdańska do Polski podlegają oceniu według przepisów polskich. Świadcstwa pochodzenia mają prawo wydawać Izby bankowe i Komitety Giełdowe polskie i gdańskie. Towary zagraniczne, przeznaczone dla Gdańska będą cłone przez władze celne gdańskie, zaś

przeznaczone dla Polski, — przez władze polskie i gdańskie. Wszelkie spory, jakie mogłyby wyniknąć przy stosowaniu przy tem taryfy polskiej, będą rozstrzygane przez polskiego Ministra Skarbu.

Pasażerowie przybywający z Niemiec oraz ich bagaże ręczne, ulegają rewizji ze strony urzędów celnych polskich. Przy przejeździe z Gdańska do Polski pasażerowie i bagaż ręczny żadnej rewizji nie ulegają.

Przewóz towarów z obszaru gdańskiego na obszar polski i odwrotnie, może się odbywać jedynie na zasadzie specjalnych pozwoleń, wydawanych w Gdańsku przez magistrat gdański, (wydział handlu zagranicznego), zaś ze strony Polski przez urząd, jaki w tym celu zostanie utworzony w Gdańsku. Za udzielenie pozwoleń może być pobierana opłata. W celu wykonywania kontroli nad obrotem towarowym polsko-gdańskim, zostanie zorganizowana straż graniczna. Przepisy celne wejdą w wykonanie w 10 dni po zawiadomieniu Gdańska przez Rząd polski.

Dział pocztowy, telegraficzny i telefoniczny obejmuje szereg szczegółowych przepisów, regulujących ruch i opłaty, które wejdą w wykonanie w 10 dni po podpisaniu układu.

Układ ulega ratyfikacji z jednej strony przez Sejm polski, z drugiej zaś strony przez konferencję ambasadorów. Wejście on jednak w wykonanie jeszcze przed ratyfikacją, a mianowicie w 15 dni po jego podpisaniu, o ile poszczególne przepisy nie przewidują inaczej.

Zagadnienia gospodarcze doby najbliższej.

V.

Rząd, przez zniesienie sekwestru u nas spowodował te podwyżkę cen, którą magistrat krakowski na samym chlebie od sierpnia ocenia dla Krakowa na 60 milionów. Drożyzna nasza wywołała bezlitosne zniesienie wartości kupna naszego pieniądza, a zagranica wykupuje u nas, z swym pieniądzem wysoko-wartościowym wszystko co jej się pod rękę nawinie: fabryki, lasy, dobra, kopalnie, rafinerie i bezwiednie popadnie nasz dobrobyt pod rozkaz i wpływ obcych.

Bilans ten dla Polski jest identyczny dla całej wschodniej i środkowej Europy i da się wyrazić, że mamy: **głód**, bilans handlowy o niezmiernym deficycie, **tendencja luksusu** i życia zbytkownego, przy zupełnym braku rodzimej produkcji na tem polu, zupełnie **bezwartościowy pieniądz** obiegowy, prócz zniszczenia wojennego, które w Polsce wynosi daleko więcej jak we Francji, mimo że Rada Gospodarcza uważa odbudowę Francji, za rzecz konieczną dla całego świata cywilizowanego.

Summami rezolucjami, o nawet najracjonalniejszych żądaniach, świata się nie odbuduje. Ludzka nas ci, którzy nam wprawiają, że nasze stosunki gospodarcze się uzdrawiają, bo widzieć nie chcemy, że nasze społeczeństwo podzieliło się na dwa wrogie fronty, na zielono gwardystów i bezrolny niezorganizowany tłum, wygłodzonych, nawzajem się zwalczających i ciągle podjudzanych, niezdolny do wspólnej obrony swoich praw do ludzkiego życia.

(C. d. n.)

Kronika gospodarcza.

W sprawie uwidocznienia cen. Zwraca się uwagę kupców, że wszelkie artykuły bez wyjątku powinny być zaopatrzone w ceny (w markach lub koronach), ażeby na żądanie organów kontrolnych kupiec mógł się wykazać fakturą, że cena w jaki artykuł jest zaopatrzony, jest ceną przepisową, a nie ceną nadmierną.

Ułgi przy subskrybowaniu pożyczki. Podpisujący obecnie pożyczkę państwową, mogą wpłacać asygnatami pożyczki z r. 1918, które wliczone zostają po 85% nominalnej wartości, kto zaś płaci asygnatami pożyczki austriackiej, to wliczona zostaje cała wartość nominalna, nie może jednak płacić temi pożyczkami więcej jak 25% ogólnej sumy obecnej pożyczki n. p.:

Jeżeli ktoś subskrybuje obecnie 10.000—K, to może 25% czyli $\frac{1}{4}$ płacić pożyczką austriacką, czyli w tym wypadku 7.500—K gotówką (lub asygnatami polskimi z 1918 r. po 85% nomin. wartości), resztę zaś to jest 2.500—K płacić może pożyczką austr.

Bezpośrednie połączenie telegraficzne Krakowa z Pragą. Warszawa. Kraków otrzyma stałe połączenie telegraficzne z Pragą czeską dla bezpośredniej wymiany korespondencji telegraficznej.

Nowe uregulowanie ruchu pociągów na linii Warszawa-Kraków-Lwów. Kraków. Krakowska Dyrekcja kolei państwowych donosi: Z dniem 8 maja wstrzymuje się ruch pociągów pospiesznych Nr. 5, między Krakowem i Lwowem, a z dniem 9 maja ruch pociągu pospiesznego Nr. 6 między Lwowem a Krakowem. Pociągi Nr. 1406-5, 6-1405, będą od tego czasu kursowały tylko między Warszawą a Krakowem. Natomiast zaprzadza się między Warszawą a Lwowem przez Kraków pociągi pospieszne Nr. 1410-9 i 10-1409 z wagonami I, II i III klasy. Pociąg pospieszny Nr. 9 odjeżdża z Warszawy po raz pierwszy w piątek dnia 7 maja o godzinie 14-tej, przyjeżdża do Krakowa tego dnia o godzinie 23:30. Odjazd o godzinie 24. Pociąg Nr. 10 odjedzie ze Lwowa o północy w sobotę 8 maja na niedzielę 9 maja. Przyjazd do Krakowa o godz. 6:15. Odjazd o godz. 6:40. Rozkład tych pociągów jest uwidoczniony w ściennych rozkładach jazdy. Nowowprowadzone pociągi będą prowadziły między Warszawą a Krakowem wagony restauracyjne, zaś między Krakowem a Lwowem wagony sypialne.

Ważne dla posiadaczy banknotów 10-tysięcy koronowych! W celu ułatwienia położenia posiadaczy banknotów 10-tysięcy koronowych Ministerstwo Skarbu ogłosiło, że wszystkie oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej upoważnione zostały do przyjmowania jako wpłaty na pożyczkę państwową takich odcinków, których posiadacze udowodnią, że je otrzymali w kraju sposobem uczciwym, a nie z zagranicy.

Tendencja cen surowców. Na podstawie ostatnich sprawozdań o światowym rynku surowców, kompetentne sfery przewidują pełną stabilizację, jeżeli nie zwykłe cen na niektóre surowce, w dalszym ciągu żądane jako to: wełna, skóry, guma i metale; dla drugiej grupy zaś głównie: bawełny, tytoniu i tłuszczu, przewidują tendencję zlekka niższą, upatrując przyczyny w pewnem zaspokojeniu zapotrzebowania, oraz w odsunięciu krajów z walutą mniej wartościową, od możliwości nabywania surowców. Dopóki ostatnia

przeszkoda nie zostanie usunięta, należy liczyć się wogóle z mniejszą lub większą stabilizacją cen, wykluczającą niespodziewane zmiany.

Handel z Rosją sowiecką. Dowiadujemy się ze Sztokholmu, że została podpisana umowa między rosyjską delegacją sowiecką a zastępcami międzysojalizowanymi, na podstawie której ma się ustalić i podjąć na nowo handlowe stosunki z Rosją wszystkich krajów. W Kopenhadze zostanie do tego celu stworzona międzynarodowa stacja obrachunkowa jako centrala do tego handlu wymiennego. W łączności z tem zostaną utworzone we wszystkich państwach koalicyjnych pododdziały tej centrali. Z końcem maja po zawarciu umowy ma się odbyć międzynarodowa konferencja w Kopenhadze, na którą będą zaproszeni przedstawiciele wszystkich państw biorących udział w handlu z Rosją. Nie powinno na niej zabraknąć przedstawicieli Państwa Polskiego, gdyż my jako najbliżsi sąsiedzi mamy pierwszy prawo do regulowania tej konferencji uchwały, dotyczące przeprowadzenia tej umowy.

NADESŁANE.
Za ten dział Redakcja nie odpowiada.

**PIERWSZA POLSKA FABRYKA
perfum i artykułów kosmetycznych
w Poznaniu**

J. & S. STEMPNIEWICZ
Gen. reprezen. na Małopolskę i Śląsk Cieszyński.
BENO URBACH, KRAKÓW
ul. Krakowska 1. 26.

**Żadajcie wszędzie tylko
warszawskich mydeł toaletowych
marki „REKORD“**

Jedyny zastępca na Małopolskę i Śląsk Cieszyński
Beno Urbach, Kraków
ul. Krakowska Nr. 26.

Reprezentacja na Małopolskę i Śląsk Cieszyński
A. J. Lewiński, Kraków, Starowiślna 35.

Zakład dentystyczny

ARTURA GOLDMANA

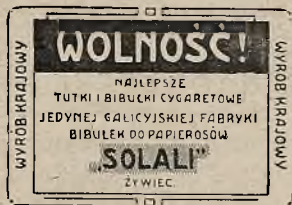
Kraków, Sławkowska L. 30 II p.

SREBRO STOŁOWE

i starożytne, zęby sztuczne, nawet bez złota, oraz wszelką biżuterję kupuje po cenach najwyższych

Zegarmistrz MELZER, Kraków

ul. Sławkowska 16, obok magazynu broni.

Wielki transport obuwia

pierwszorzędnego oraz nadzwyczaj pięknego w wykończeniu luksusowym, w różnych fasonach, w kolorach popielatym, brązowym, ciemno-brązowym, (kawowym) i czarne z lakiem — również pantofelki wszelkiego rodzaju, szczególnie białe płócienne oraz skórkowe we wielkim wyborze

nadszedł do znanej i solidnej firmy

Gizela Brand, Kraków, Starowiślna 6

Vaselin alb., Vaselin flav. I., Vaselin flav. opt.

Vaselin techn.

Ol. Vaselini flav. I. ch. p.

Benzin raff. 0-680 0-760.

Artykuły kosmetyczne krajowe i zagraniczne.

Wina stołowe i lecznicze

poleca

D. Holländer, Droguista
Stary Sącz.

Cukry, czekolade, deserty czekoladowe, herbatniki, wszelkie towary kolonialne, sok malinowy, mydła toaletowe firm krajowych i zagranicznych, oraz mydło do prania I-szej jakości

poleca firma

Perlmutter i Goldberger
Kraków, ul. Dietla 65.

Dom handlowy komisowo-ekspedycyjny 54

Częstochowscy

Zjednoczeni Ekspedytorzy

Centrala: Częstochowa, 2-a Aleja Nr. 18.

Telefon Nr. 22.

Własne Filje: **KRAKÓW, Rynek 8. Telefon 473.****WARSZAWA, ul. Tomackie 6/8, Tel. 236-73. — ŁÓDŹ,****ul. Piotrkowska 51. — SZCZAKOWA, PR.-HERBY,****GDĄSK, HAWA-MŁAWA.**

Załatwiają na najdogodniejszych warunkach: Cienie i transportowanie towarów w kraju, zagranicę i z zagranicy. — **WŁASNE SKŁADY.**

„WAWEL”

Towarzystwo spedycyjne i transportowe z ograniczoną poręką**KRAKÓW, ul. św. Anny L. 4, Telefon 3222.****Wiedeń**

II., Obere Donaustrasse 101,

III., Doffingerstrasse 4,

III., St. Marx

Telefon 40088.

Telefon 379/II.

Telefon 3630.

Specjalny dział ekspedycji towarów kompensacyjnych własnymi pociągami.

Zawiadomienie!

P.T. Klientów naszych zawiadamiamy,
iż nadzór nad swiężym transportem

ULTRAMARYNY

którą dostarczamy w oryginal-
nych beczkach i w opakowaniu
25 własnym 1/2 i 1/4

Koerbel i Gottlieb

Kraków, ul. Meiselsa L. 11.

Sprzedaż tylko hurtownia.

Kupuje

złoto, srebro, platynę,
brylanty, opitki oraz
odpady złota

po najwyższych cenach

S. Vogler

Kraków, Grodzka 31.

**Przybory
umundurowania****A. BROSS**

Kraków, Florjańska 44.

69 Telefon Nr. 3269.

Dom spedycyjno-komisowy „TRANSPORT“

Krakowska Spółka spedycyjna z ogr. odp.

w Krakowie, ul. A. Potockiego L. 1. Telefon Nr. 80.

(Przedtem VORZIMMER i Sp.)

FILJE: Warszawa, Królewska 35, — Lwów, Sienkiewicza 9.

Zastępstwa we wszystkich miejscowościach kraju i zagranicą.
Szybka ekspedycja wozami zbiorowymi z Wiednia i Pragi do
Polski. — Regularna ekspedycja pocągami pospieszno-towa-
rowymi przesyłek do Lwowa, Tarnopola, Stanisławowa, Kołomyi
i Sniatyna z ubezpieczeniem i konwojowaniem. — Załatwianie
formalności cłowych. — Przeprowadzki miejscowe i zamie-
scowe wozami melbowymi. — Własne magazyny przy torze
kolejowym i w mieście. — Pośrednictwo w uzyskaniu zezwo-
len przywozowych do Polski i wywozowych z Polski, oraz prze-
wozowych do Rumunii.

74

Pralnia HYGJENA

w Krakowie, Wrzesińska L. 1.

Filja: ul. Starowiślna 45.

przyjmuje wszelką bieliznę do prania i praso-
wania i wykonuje do dni 4-ech.

Oddaje zastępstwa w miejscu i na prowincji.

Zmiana adresu!**Spółka transportowa**

31

»CRACOVIA«

Dom spedycyjno-komisowy. - Agencja cłowa.

W Krakowie, obecnie Grodzka 60.

Telefon Nr. 270.

Filia Wiedeń I, Schönlaterng. 7a.

Telefon Nr. 3191/VIII.

Przesyłki zbiorowe z większych miast kraju
i zagranicy. — Pośrednictwo w uzyskaniu
zezwoleń przywozowych i wywozowych, za-
łatwianie formalności cłowych. — Magazyny
do przechowywania towarów i mebli.

WARSZAWSKA FABRYKA

76

wyrobów skórzanego-galanteryjnych M. Paskalskiego
użytkuje skład fabryczny w Krakowie u firmy

Abraham Lindenbaum

przy ul. Dietla L. 45-47. — Telefon 539.

i poleca w wielkim wyborze: portfele, portmo-
netki, torebki damskie, teki adwokackie etc. etc.

Sprzedaż wyłącznie hurtownia.

MARSZALAN NEUMANN

Biuro techniczne

Kraków, ul. Wielopole 22.

Skład artykułów technicznych

uszczelniacze asbestowe,
grafitowe, konopne; płyty
gumowe i na wysokie
ciśnienie; węże gumowe
i konopne; pasy z wło-
sienia wielbłądów, ko-
nopne i gumowe; motory
i wszelki materiał insta-
lacyjny.

6

Tow. Akcyjne

J. Górecki, W. Rucharski
i SPÓŁKA

Fabryka wyrobów metalowych
Kraków, ul. Zabłocie

Stacja kolej.: Podgórze-Wista

Adres telegr.: Metalgor. — Telefon 277

wykonuje:

Drut żelazny, pocynkowany
i kołczasty. - Siatki i ogrodze-
nia siatkowe. - Meble domo-
we i szpitalne. - Kasy ognio-
trwałe. - Wagi decymalne. -
Konstrukcje żelazne i wyroby
kute.

19

Mydła toaletowe

Tow. „DEHA“ Warszawa

oraz

Mydła warszawskie do prania

poleca firma

58

Jakób Wanderer

Kraków, ul. Jagiellońska L. 9.

Biuro spedycyjno-komisowe
Kraków, Stolarska 13.

» **HERMES** «

Spółka z ogr. odp.

Załatwia wszelkie w zakres spedycji wchodzące czynności. — — — Własne magazyny towarowe.

Wysyła towarów w kraju i zagranicę. — Przesyła zbiory ze wszystkich większych miast. — Załatwienie poleceń przywozowych i wywozowych. — Ocena towarów.

Ważne dla kupców!

mydeł, kosmetyków, past do obuwia, past do podłóg, mydła do prania, farb do materji, artykułów gospodarczych i t. d. poleca

KRAKÓW, Rynek główny 11, Filja pl. Szczepański 2. — RZESZÓW, Rynek 21.

Wysyłki kolejowe i pocztowe odwrotne.

Ważne dla kupców!

Dom Handlowy Leserkiewicz i Ska

43

» **Perfumerja** «

Mydła toaletowe krajowe i zagraniczne, wody kolońskie i toaletowe, pasty do zębów, kremy do twarzy, manicure, szczotki do włosów, zębów, grzebienie i przybory do golenia pierwszorzędnej jakości poleca

Nowo otwarta Perfumerja

Braci Landwirth
Kraków, Grodzka 46. 39

Kupuję i sprzedaję rozmaite woski, farby i aniliny, pudełka blaszane, drewniane, kartonowe, terpentynę, benzynę, oleje, ultramarynę. Sprzedaję własne wyroby: pasty terpentynowe, woskowe, wazeliny czarne i żółte, atrament, wosk szewski, pomadki do czyszczenia metali i podłóg 70

CHIEŁ TEITELBAUM
KRAKÓW, ULICA DIETLOWSKA LICZBA 49.
FABRYKA PASTY.

Agencja handlowa i Biuro pośrednictwa kupna i sprzedaży

» **UCZCIWOŚĆ** « 37

przeprowadza transakcje kupna i sprzedaży przedsiębiorstw, fabryk, realności, wili, majątków ziemskich, lasów i t. p. — Ma do sprzedaży realności, parcele na fabryki i t. d. i poszukuje do kupna kamienia w Wiedniu.

F. Turliński, Kraków, Podwale 3.

Towarzystwo przewozowe
„PRONTA“

Spółka z ogr. odp.

(Właśc.: Seweryn Rechter i Bernard Gross.)

7 Kraków, ul. św. Gertrudy, 26.

Wiedeń, 1. Schottenbastei, 11.

Lwów, plac Marjański, 5. Bogumini.

Własne składy przy torze kolejowym. — Szybka ekspedycja wozami zbiorowymi z Wiednia do Polski. Specjalne działy: Ekspedycja automobilów pocągami pospieszno-towarowymi i ekspedycja posyłek do: Lwowa, Tarnopola, Stanisławowa i Kolomyj z ubezpieczeniem i konwojowaniem towarów do miejsca przeznaczenia. — Załatwianie formalności cłowych. — Przeprowadzki miejscowe i zamiejscowe wozami meblowymi.

Biuro techniczne i elektrotechniczne

» **ZENIT** «

Kraków, ul. Stradom L. 7

dostarcza ze składu lub krótkoterminowo: płyty uszczelniające „Klingrit“, „Stadil“, pakunki konopne, bawełniane, asbestowe, płyty gumowe i asbestowe, szkła Klingera, Stauffera etc.

Sprzedaż hurtowna. — Co tydzień świeży transport.

Z powodu nawiązania bezpośrednich stosunków z zagranicznymi fabrykami pakunków konopnych i bawełnianych, jakoteż ulg przy transporcie, dostarczam wspomniane artykuły, oprócz ze składu także krótkoterminowo po niższych cenach.

50